

Digitalizálta

**a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár
és Információs Központ**

303333 M. L. 193. 0. 159
II. ÉVFOLYAM. 1. SZÁM.

Budapest, 1905. január hó.

Megjelenik minden hó 1-én.

ERDŐS RENÉE

IRÁSZOK KÖNYVE

MAGY. AKADEMIAI
KÖNYVTÁRA

Írta, szerkeszti és kiadja: Erdős Renée.

TARTALOM:

PÁDOVÁBAN	o o o
FÉLTÉKENYSÉG.	o o
A HÖSTETT.	o o o
HA ÚGY LESZ MINDEN	
VIZPARTON	o o o o
HA KÜLDELEK	o o o
ÉJJEL.	o o o o o o
FÖLJEGYZÉSEK:	o o
A portugál nő szonettjei.	o
JEZABEL. REGÉNY.	o

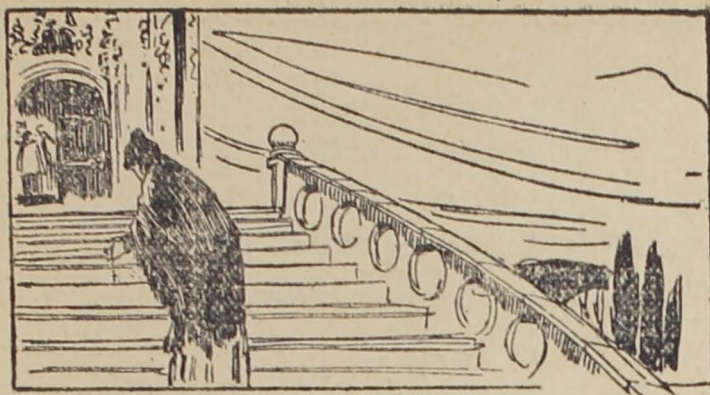

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Ferencz-körút 5.

Előfizetési árak: Egy évre 10, fél évre 6, negyedévre 3 korona.

Padovában.

MAGY. AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

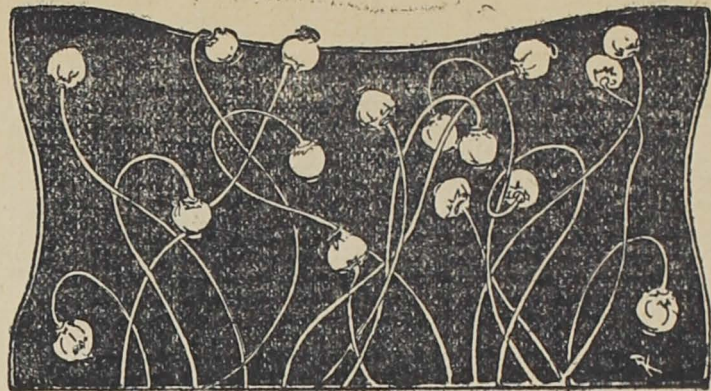
*Padovában, Padovában
Sant' Antonio templomában,
Egy sugaras délelőtt :
Gyönyörűen szólt az ének,
Három ifju pap misézett,
És fohással és imával
És virágok illatával
Szálltak égbe a dalok.
És sipoltak, lantot vertek
Énekeltek, tánczra keltek
A kicsiny, kecses, mosolygó
Donetello-angyalok.*

*Padovában, Padovában
Sant' Antonio templomában*

*Egy sugaras délelőtt:
Asszonyoknak pártfogóját,
Asszonyszívek gyógyítóját
Arra kértem: engedné meg
(Nincsen benne semmi véték)
Hogy megérjem a napot
— Hogy minél előbb megérjem
Erőben és egészségben —
Mikor neved hallatára
Többé el nem sápadok ...*

*Padovába, Padovába
Sant' Antonio templomába
Óh, hogy szállnék szárnyakon!
Vinnék gyertyát és virágot
Pénzt, könyörgést imádságot
Csakhogy vonná vissza szépen
A jó szent, mit tőle kértem,
S mit kegyesen megadott!
Mert az élet napsugára
Elszállt tőlem köddé válva
Ama naptól, hogy megértem
Erőben és egészségben:
Hogy a neved hallatára
Többé el nem sápadok ...*

*Egy kis áldott szenvedésért,
Könnyért, csókért, hitszegésért,
Lázért, amely fölgýjrt érted,
Üdvért, amely összeéget,
Mind a régi döreségért,
Mind a rosszért, mind a szépért,
Óh, hogy mennék szárnyon szállva
Padovába, Padovába . . .*

Féltékenység.

— Olasz történet. —

Annina tizenhárom éves volt, mikor keresztapja Lazaro Rîcco neki a majmot hozta Lus-sinból, ahol épen komédiások jártak.

A társulatnak nagyon rosszul ment akkoriban a dolga a majom meg épen betegeskedett, nyilván az éhségtől s ezért Lazaro potom pénzen megvette tőlük, hogy elvigye a keresztleányának Anninának, akinek másnap volt a születésnapja.

A kisleány morettiket várt, meg holmi üveggyöngyöket, esetleg egy rojtos fekete kendőt, amilyet a velencei leányok viselnek, ámbár ez utóbbira még — érezte — nem nőtt meg eléggé.

Ehelyett az öreg Rîcco beállit a csúnya, éhes kis majommal és így szól:

— Annina kedvesem, az Isten és szűz Mária szeressen téged és növesszen meg, hogy mielőbb férjhez mehess. Ezt a kis gavallért hoztam neked játszótársul, nagyon művelt és okos, csak csinján bánj vele, hogy meg ne harapjon, különben pedig a gyermekeket nagyon szereti.

Ezzel a láncz végét, amit eddig ő tartott, odaadta Annina kezébe komolyan és ünnepélyesen, jelezve, hogy e percztől fogva a majom kizárólag és mindörökre az ő tulajdona.

A majom komolyan nézte végig ezt a jelenetet és mikor a lánczot Annina kezében látta, barátságosan vigyorogva huzta szét a száját, mint aki meg van elégedve a helyzettel.

*

Ettől fogva jó barátok lettek Annina és a majom.

Annina apja, aki kőműves volt és csak este jött haza: egy hosszú póznát állított fel a kertszerű udvaron a majom számára s a lánczot odaszögezte a póznához.

A majom, akit Ruby-nak hittak, föl- és leszaladt a póznán, megült a tetején, bukfenchezet vetett a levegőben, sütkérezett, és körbe szaladt a fűvön amennyire a láncz engedte, úgy hogy pár nap mulva már egész szabályos kis kört taposott ki magának a pózna körül.

Annina kivitte neki az ebédjét és a vacsoráját, leült mellé és elszórakoztak szépen.

A fürdővendégek pedig gyakorta megálltak az alacsony kerítés előtt és átkandikáltak rajta, hogy lássák a majmot.

A gyermekeknek különösen tetszett ez a dolog s a kis ház nemsokára nevezetes lett az új lakója folytán. Az előkelő fürdőzők, ha valamikép szóba került, azt mondták:

— Elmentem a házig, ahol a majom lakik.

Vagy pedig :

— Ott találkoztam vele a ház előtt, ahol a majom lakik.

Annina, az apja, az anyja, a ház és a kert mind elvesztette jelentőségét, csupán a majom *volt* mint létező valami, amiről érdemes beszélni.

*

Az idő azonban haladt előre a maga megszokott sebességével.

Annina tizenhat éves lett s mert az anyja közben meghalt: neki kellett ellátni a házat.

Egész nap járt-kelt, takarított, főzött, a kertet gondozta és csak nagyon kevés ideje maradt arra, hogy a majommal foglalkozzék.

Különben is megunta már az állatot, nem érdekelte őt többé úgy mint az első időkben. A bohókás játékaik nem mulattatták már és ha a majom valamiért megharagudott rá, nem kérlelte, mint azelőtt, hanem egyszerűen végig öntötte egy dézsa piszkos vízzel.

Am ez a közömbösség csak az otthon szűk körében lappangott, künn a falú, az egymást váltogató emberek megtartották érdeklődésüket Rubyval szemben és sok, igen sok fűgét, narancsot és cseresznyét dobáltak be neki a kerítésen, amit Ruby mindannyiszor komoly piruettel köszönt meg.

Am Annina haragudott ezért. Nem sze-

rette, hogy a gondosan kisöpört kert dél felé már tele lett gyümölcsessel és egyéb hulladékkal.

Rubyra gyakran rátámadott a seprűnyéllel.

— Nem szabad azoktól elfogadnod semmit. Értetted?

A majom nem értette. Tovább is majszolta az ajándékokat és nyilvánvalóan jól érezte magát a népszerűségben, mely körülvette.

*

Történt, oh sokszor megtörtént abban az időben, hogy Annina az ablak mögött állt és kilesett az utcára.

Tizenhatéves korukban a leányok minden igaz ok nélkül az utcára tekintgetnek, még az olyanok is, mint Annina, akinek az apja minden reggel ezzel a fenyegetéssel ment el munkába:

— Aztán csak légy eszednél és valami bolondot ne csinálj, mert kiverlek a házból.

Este meg így támadott rá:

— No, rendben van minden? Nem történt semmi? Megfoltoztad a kötényemet? Megettetted a kecskét? Főztél vacsorát? Mit miveltél az egész hosszú nap?

Anninának elő kellett sorolnia összes aznapi teendőit és tehetett bátran nyugodt lelkiismerettel, mert valóban semmi helytelen dolgot nem mivelt.

Az ablakon ki-kinézett néha, de hát ezen nincs mit beszámolni.

Hogy éppen akkor nézett ki, mikor az a szőke fehér arcú betegesnek látszó fiatalember arra ment le a tengerhez, ezt valóban nem mondhatta meg, mert magának sem volt biztos tudata erről a dologról.

Csak kinézett. És a sápadt férfi jött. Nézte a házat. Bepillantott a kertbe, meglátta a majmot és nevetett. Annina tulajdonképen csak azért várta meg mikor jön vissza a tengerről, hogy lássa benéz-e megint?

Megint benézett. Sőt egy perczre meg is állt. A bolond majom a legfuresább mutatványokat végezte épp akkor a póznán.

Annina haragudott.

— Vajjon az ablakokra nem néz föl? gondolta magában és másnap megint csak lesbe állt.

Az ifjú jött, de nem nézett föl az ablakokra. Már messziről a majmot kereste s hogy meglátta, a kerítésen át bedobott neki egy marék fehér czukrot.

Annina szemét elfutotta a könny.

— Utálatos ez az állat — mondta magában — utálatos.

És keserű szemrehányással gondolt Lazaro Riccora és a tizenharmadik születésnapjára.

*

Végre is — mit tehet mást egy tizenhatéves leány, aki azt akarja, hogy észrevegyék — Annina

egy délelőtt leküzdte keserüségét, erőt vett lázongó méltóságán és kiment a kertbe a majomhoz.

Kiment, leült vele szemben egy fa alá és várt.

Volt nála egy kis kézimunka-féle, de az izgalomtól nem tudott egyetlen öltést se tenni.

Ellenben a majom jókedvű volt, nagyokat ugrált, a lábai elé ült, játszott vele.

Annina egypárszor elkergette magától, haraggal és komolyan, de az eszeveszett állat nem tágitott. Egyszer Annina mögé lopózkodott és pokoli ügyességgel szedte le nyakáról a kis piros kendőt, amit az a tükör előtt gondosan elrendezett.

Anninát elfutotta a düh és épen megakarta rugni a majmot, mikor a kerítés felől hirtelen kaczagást hall.

Odapillantott, a szőke férfi volt, aki jókedvűen nézett be rájuk és a mutatványt honorálva fölkiáltott:

— Bravo! Bravo!

Anninának a szívverése is elállt. Nem szólt egy szót sem.

Fölvette a varrását és lassan bement a házba.

Odabenn aztán sirt, sirt, sirt...

*

Lazaro a szomszéd faluból átjött a sürgős levélre, amit neki Annina küldött.

— No mi a baj? — kérdezte a szomorú leánytól — miért hívtál ilyen sürgősen?

A leány szemei bágyadtak voltak a könytől.

— A majmot — a majom miatt — Lazaro bátya — hogy vinnéd el innen. Valahová, csak nagyon messze — arra kérlek.

— Ugyan, hát már nem szereted? — kérdezte az öreg.

— Nem, nem szeretem. Haragszom rá, gyűlölöm és attól félek...

— Mitől félsz?

— Hogy ha itt marad én — én — rosszat teszek, valami nagyon rosszat. Éjjel mikor alszik, vagy ha enni adok neki. Valami mérget — látod Lazaro bátya — és nem akarnám, hogy Szűz Mária énrám haragudjon ezért. Azért kérlek, vidd magaddal! Vidd el magaddal!

És az öreg Lazaro elvitte a majmot.

A szőke férfi pedig, aki a majom kedvéért járt arra, attól a délelőttől fogva, hogy nem látta többé sem a póznát, sem a majmot: a másik úton járt ki a tengerre, a szép, sima, kavicsos úton, a gyönyörű villák közt és felé sem nézett többé a háznak, ahol a majom lakott.

A hőstett.

Asszonyok és férfiak együtt ültek, theáztak és bolond kis dolgokról beszélgettek.

Kizárólag és csökönyösen a szerelemről, annak furcsa és nagy esélyeiről, a kiszámíthatatlanságáról és a hóbortjairól.

Arról, hogy min keletkezik néha, min törik meg, min támad fel újra. Halk, óvatos, merész és finnyás vélemények pattantak föl a levegőbe. S miután az ügy tragikus oldalait szerencsésen letárgyalták: áttértek a kedves és vidám sőt humoros mesgyékre, ahol aztán mindenki — mert csupa rendes és fegyelmezett emberből állt ez a társaság — egyszerre otthonosan érezte magát.

— Van nekem egy barátom — mondta egy szőke és hideg-kék szemű férfi, — aki halálosan beleszeretett egy asszonyba, mert az gyönyörűen játszotta Chopint. Az asszony csunya.

— Ez semmi — mondta egy másik izgága, kissé elhízott úr — én tudok valakit, aki éveken át udvarolt egy leánynak, akit a szülei nem akartak hozzá adni feleségül, mert a leány gyönges és beteges volt. Mindég délre vitték. Ugyszólván egész éveket töltött Nizzában és Capriban. Az a férfi pedig mindenüvé követte őket, mint az árnyék és nem győzött sirni, ri-

mánkodni, hogy adják neki a leányt. A szülők azt mondták: várjon míg az meggyógyúl. Egyszer csak meggyógyult a leány. És mi történt? A férfi föl hagyott az udvarlással. Kiszerezett belőle. Nem vette el feleségül.

— Ez pathologia, mondta egy szemüveges úr.

— Nem bizonyos — vetette ellen egy másik. — Minthogy a szerelem bizonyos illúziómennyiség kérdése: ennél az esetnél is ezt a szabályt kell felállítani. A beteg leány, a szenvedő, az átszellemült, a folytonos gyöngédségre, támaszra, oltalomra szoruló: talált a férfi izléséhez és ez tartotta virágzásban az illúzióit. Az ép, erős, önálló leány már nem az volt, akit megszeretett volna. Így kiábrándult.

— Mégis csak pathologia — dörmögte a szemüveges úr.

A többiek rátámadtak, különösen az asszonyok, akik mindig legyőzetik magukat a lélektani magyarázatok által; jöttek új példák, azokra terelődött a figyelem.

— Én is mondok egy esetet — szólt közbe egy negyven év körüli agglegény. — De ezuttal rólam magamról van szó s meg kell engedniök, hogy subjektív részletekbe bocsátkozzam.

— Megengedjük — mondták a többiek.

— A dolog tizenöt esztendővel ezelőtt történt — kezdte az elbeszélő. Nagyon fiatal voltam még és először szerelmes egy nagyon szép és nagyon jelentékeny asszonyba, aki azon-

ban tudomást sem vett rólam, minthogy különösképpen a huszonöt éves férfiaknak igen kevés szerencséjük van a magasabbrendű asszonyoknál. Engem éppen, hogy megtűrték, néha kaczerkoddtak is velem ott, de nyíltan és őszintén lenéztek a koromnál fogva s talán azért is, mert tulságosan naiv, leányos és félénk voltam. Szenvedtem mint egy állat, ez bizonyos, de azért ott maradtam, vergődve, elkeseredve, lázadozva — de maradtam. Ám ezzel ellentétben volt egy másik nő, aki viszont engem szeretett valami hihetetlen nagy ragaszkodással. Egy nagyon alacsony származású művésznövendék, egy kis csenevész, de nagy szépséget ígérő színész leány, aki eljárt hozzám, vigasztalt és teljesen önzetlenül olyan megható és mély szerelmet tanusított irántam, amit istenemre mondom, nem érdemeltem meg. Mert természetesen én nem szerethettem őt, holott egészen világosan láttam, hogy a kedvemért erkölcsös életet él. Szakitott egy öreg és gazdag barátjával, kis hónapos szobában lakott, maga varrta a ruháit és kávé-t vacsorált a mit maga főzött spirituszon. Kérem ezek nagy dolgok — és most, ha most találnék egy ilyen leányra, jobban tudnám méltányolni. De mint mondom, akkor még brutálisan fiatal voltam és bolondul tiszta és a kis nőt magamban nagyon megvetettem és sehogy sem tudtam hozzá melegedni. Egyszer aztán történt valami. Furcsa dolog. Soha sem fogom

elfelejteni. Fölmentem hozzá, sirva fogadott és föl-alá járkált a szobában. A foga fájt rettenetesen, már egész éjjel nem tudott tőle aludni. Sirva szaladgált az arczára nyomott zsebkendővel és csak ezt mondta :

— A becstelen ! A becstelen !

— Mért nem tömeti be a fogát, ha lyukas?
— mondtam neki.

— De hiszen nem is lyukas — mondta és elém állt és kinyitotta a száját. Nézze ez az! Nem látszik rajta semmi és mégis fáj, pokolian fáj, hogy beleőrülök.

— Huzassa ki — tanácsoltam neki — ha akarja elkisérem egy fogorvoshoz.

Egy perczre félben hagyja a sirást, rám-néz és félrefordul.

— Köszönöm, nem — mondja és tovább szaladgál a szobában.

— De végre is valamit kell tennie — mondtam én — csak nem akar így szenvedni tovább?

— Óh nem, valamit fogok tenni — mondta — csak jöjjön fel a házmesterné.

A házmesterné csakugyan feljött és hozott magával egy jókora fogót és átadta a művész-nőnek.

— Mit akar? kérdeztem tőle.

— Ki fogom huzni a becstelent, mondta határozottan szinte kárörvendezően.

— Megörült? kiáltottam rá és erővel ki akartam csavarni kezéből a fogót.

Pofonütött. Amire én sértődötten fogtam a kalapomat és otthagytam.

Mire leértem a harmadik emeletről az utcára, az ő ablakai alá, hallom, hogy felülről a nevemet kiáltja. Fölpillantok a legnagyobb dühvel és az ő arcát pillantom meg az ablakban száján a zsebkendővel.

— Vigyázni — kiáltja — és a következő percben egy kis papirosba göngyölt valami hull elém a földre.

Fölemelem, megnézem, hát egy fog.

Egy egészen frissen kihuzott kis zápfog, jó hosszú gyökerekkel, amiken még kis véres husfoszlányok tapadtak.

Kétségbeesetten rohanok fel újra. Hát ott áll a mosdója előtt és vizet tart a szájában. De azért a földuzzadt kis arcával nevet jókedvűen és a keze fejét forgatja annak jeléül, hogy már nem fáj semmije.

Minek mondjam tovább? Ettől a perctől kezdve, örülten megszerettem. Megszerettem az energiájáért, a bátorságáért, a hősiességéért. Imponált nekem, lebüvölt, megszédített azzal a kihuzott foggal. S ettől a perctől fogva ott hagytam az én kegyetlen istenasszonyomat és neki lettem hűséges, komoly lovagja. Az ország legelső művésznője lett később, férjhez is ment, meg

is vált a szinpadtól. És én csak évek mulva tudtam meg, miért huzta ki maga a fogát.

Nem volt pénze, hogy orvoshoz menjen. Egy forintja sem volt éppen akkor és szégyelte bevallani nekem. Hanem ennek a hőstettnek a tanuja azóta mindig nálam van. Hordom tisztelettel és bizonyos vagyok benne, hogy kevés asszony merné utána csinálni az én kis lányom esetét. Ime !

E szók után az elbeszélő elővette az óráját, aminek vékony lánczán egy kis jou-jou függött: Egy aranyba foglalt zápfog.

Ha úgy lesz...*)

*Ha úgy lesz minden, ahogy akarom,
Akkor a te szép, fiatal fejed
Alázatosan hajlik meg előttem
S megsimúl aztán a szívem felett,
Oly szótlán, mint imbolygó hattyú ring
Lágy hullámú, holdsugaras taron.*

*Ha úgy lesz minden, ahogy akarom,
Akkor a te vívódó lelken
Nagy diadallal emel trónt magának
Erős, hatalmas, zsarnok szerelem :
Akkor borongó, sápadt álmaid
Elűzi az én vérpiros dalom.*

*Ha úgy lesz minden, ahogy akarom,
Akkor te bennem látod a nyarat.
Teremtő agyad gazdag talajára
Én hintek napfényt, csókos sugarat.
Hogy egyetlen bimbó se haljon el,
A lelkem tüzeit mind neked adom.*

*) E négy dal mutató sajtó alatt levő új dalos könyvből.

*A lelkem tüzét mind neked adom
S helyette elveszem az álmaid.
Helyette elveszem a nyugodalmad.
Az első üdvnek első lázait.
Királya léssz a földnek — énnekem —
Remegő ajkú szerelmes rabom —
Ha úgy lesz minden, ahogy akarom.*

Vizparton.

*Egy almafaág,
Csupa fehér virág;
Egy cseresznyefaág
Csupa piros virág.
Egy férfi a kettőt levágta, letépte,
Od'adta egy asszony hideg kezébe,
Kegyetlen, hideg kezébe.*

*Az asszony fogta az ágat,
A fehér, illatos almafa-ágat,
Lefutott vele a víz partjára
És beledobta az árba.
Hozzá nevetett:
„Fehér bimbók, Isten veletek!”*

*Aztán fölvette a cseresznyeágot
És megsimogatta,
Az ajkát rászoritotta,
Csókolta, becézte,
Mignem egy rügy az ajkát föltépte,
Hogy hullt le a vér,
A piros vér a piros virágra.
A férfi hogy látta
Úgy reszketett, majd belehalt szegény.*

*S elvette az asszonytól az ágot,
A gonosz, tövises cseresznyefaágot,
Lefutott vele a víz partjára
S beledobta az árba.*

*Az asszony sikoltott halkan, ijedten :
„Miért tette ? Óh kár volt ! Ezt szerettem...”*

Ha küldelek.

*Ha küldelek százszor :
Százszor visszavárlak.
A mikor gyűlöllek
Akkor is kívánlak.*

*Amikor te bántasz :
Akkor is csak áldlak.*

*Legjobban szeretlek
Mikor megtagadlak.
Leghívebb hűségem
Amikor elhagylak.
Legforróbb a csókom,
Ha visszafogadlak.*

*Bennünket egymáshoz
Forró vihar vetett,
Tüzes zápor üzött
Forgószelek kergetett.
Fölöttünk ég, pokol
Egymásra nevetett.*

*Mi nagy szerelmünkről
Rege szól meg ének.
Miattunk de sirnak!
Mitőlünk de félnek!
Átkot a fejünkre
Óh beh sokan kérnek.*

*De beteljesülni
Erős ég nem hagyja.
Sistergő lángjával*

*Pokol ki nem adja —
Hogyha kérik százszor
Százszor megtagadja . . .*

*Mi vagyunk az erő,
Mi vagyunk az épség:
Kellünk a világnak!
Életünket féltsék
A kik ide küldtek!
Mi vagyunk a látás,
Mi vagyunk a szépség.*

Éjjel.

*Óh a sötét éjjel!
Oh azok a komor, settenkedő árnyak!
Villámló rejtelve két fekete szemnek —
Imádlak, imádlak!*

*Elhagytam a napot —
Hivalkodó fénye az erős sugárnak
Perzselte a lelkem. — Nem kell a nap többé.
Jöjjenek az árnyak.*

*Halk, suhanó árnyak —
Fejem öleljétek, álmam virrasszátok.
Két fekete szemnek rejtelmes villámát
Reám cikázzátok!*

*A feledés mézét
Hideg ajkatokkal álmomba lopjátok,
Én hűtlenségemért, elmúlt szerelmemért
Hogy ne érjen átok . . .*

Följegyzések.

A portugál nő szonettjei.

E nő a valóságban a szép és híres Athaide Katalin, akihez a Lusiada költője Luiz de Camoës korának legszebb elegiáit és szonettjeit írta. A nagy portugál költő, a fél apostol, fél kalandor aligha gondolt arra, hogy lesz egy asszony a tizenkilencedik században, aki az ő szerelmesének nevében megírja a világ leggyönyörűbb szerelmi dalait.

Ez az asszony Elizabeth Barrett, a dalok pedig az a negyvennégy szonett, amit titkos mátkasága alatt írt későbbi férjéhez Robert Browninghoz.

Ezeket a dalokat olvastam egy komor őszi délután, amikor a szobámban véletlenül virágok voltak, nagy színes chrisanthemek, égő vörös szegfűk; a kályhában pedig már égett a tűz, vidám télies lobogással.

Tudom, hogy aznap szomorú voltam és erőtvett rajtam az az érzés, amit talán minden költő érez koronként, amikor egyszerre nem hisz magának, meggyanúsítja első sorban a tehetségét, aztán az érzéseit, végül még a hangula-

tait is és úgy érzi, hogy minden értéktelen és hazug a mit irt és amit írni akart.

Hamar otthagyni mindent! Sietve egy új utat! Menekülni a régi ideáloktól! Ah olyan kopott és keservesen szürke minden, ebben a pessimistikus világításban! Legjobb, ha az ember elfut a saját érzéseitől és hangulataitól a máséhoz. Őh sohasem fér úgy a lelkünkhöz a mások hevülete, láza, lelkesedése, mint amikor a magunkból kiábrándultunk, kikoptunk, számüzettünk.

Ilyen érzések közt vettem kezembe a kötetet és kezdtem el olvasni. A bűbájos fehér románcok után, amikhez való érzésem akkor nem volt, rátaláltam a negyvennégy szonettre s már az elsőnél elfelejtettem magam körül mindent és hihetetlen gyönyörérzéssel adtam oda lelkem a daloknak.

Az első szonett már elmondja, hogy egy nagybeteg leány írja, aki egész ifjuságát betegágyon töltötte s már-már közel volt a halálhoz.

De milyen életteljesek ezek a dalok! Hogy buzog, árad ki belőlük a lélek nagy ereje, fénye, gazdasága! Mintha a természet mindent, amit a testtől megtagadott, százszorosán adott volna a léleknek vissza. És a beteg, ifjuságát sirató leány lemondó és szent panaszaiba szeretné belekiáltani az ember: Nincs igazad! Nincs igazad! Tied a legnagyobb adomány a földön a legfőbb jó, a legteljesebb érték. És mindehhez Istentől nyert jogod van.

Mert ezek a versek a legőszintébbek amiket valaha irtak. Annyira őszinték és szinte csak két ember számára írottak, hogy a költőnő nem is szánta őket a nyilvánosságnak. Évekkel később, amikor már hitvese lett annak, a kihez a dalokat írta, láttak azok napvilágot. Akkor is álnév alatt.

Anglia hamar kitalálta kicsoda a „Portuguese.” Akkor már ismerték Catarina to Camoens czimű költeményét, amit jóval előbb írt. Akkoriban Camoensért divat volt lelkesedni Angliában s a költőnő Adamson nemrég megjelent könyvéből jól ismerhette a külömben kevésbé ismert szerelmi történetet. Mi természetesebb, mint hogy beleélte magát az epedő udvarhölgy lelkivilágába, annál is inkább, mert hiszen ő is a legszebb, legünnepeltebb költőjét szerette korának s mert úgy hitte — a betegsége a magányossága hitette el vele, — hogy mindörökre el van választva attól, akit szeret, hogy nem szabad őt lelánczolni a betegágyához, nem szabad elfogadni tőle a boldogságot, amit az egy tempelomos lovag rajongó áhítatával, térdre ereszkedve és szívére tett kézzel kínál neki.

A negyvennégy szonettben ez a folytonos küzködés, a lemondani akaró, de lemondásra képtelen szerelmes, nagy asszonyi szív halk zokogása hallik.

„Én beteg vagyok, mit akarsz tőlem? Mit keressz nálam? Én beteg vagyok. Szegény fáradt

vándor dalnok, ki rács világnál énekli dalait,
keresztül a sötétségen egy cyprus fára dölve.“

Küldi őt magától, meg akarja védelmezni
saját maga ellen.

„Ime magasra tartom előtted szívemet, mint
hajdan Elektra a halotti urnát.

És szemedbe pillantva, lábaid elé öntöm
hamúját.

Nézd oh nézd mekkora halom bánat volt
elrejtve bennem! S hogy csilognak keresztül a
hamú szürkéségén vad piros tűz szikrák! Ha
őket lábad semmivé taposná: jobb volna tán. De ha
itt maradsz, hogy magvárd mig a szél szétszórja
a hamut, óh én szerelmem: a te glóriád meg
nem védhet attól, hogy e tűz hajfürteidet meg
ne perzselje, össze ne égesse. Hát állj mesz-
szebb tőlem. Menj.“

Majd ismét visszahívja. Tartja, magához
vonja, hozzá tapad, szerelmes, lázongó gyöt-
rődésében.

„De én szeretlek téged — értsd meg — én
szeretlek és a te szemeid előtt átszellemülve,
glorifikálva állok.“

Meghatóan nagy és gyönyörűségesen meg-
rázó, amint az a hatalmas alkotó lélek így küz-
köd önmagával és szerelmével.

Nem a husz éves leány mohó szerelem-
vágya, nem a husz éves költő gyakori kishitü-
sége állnak itt szemben egymással. Elisabeth
Barrett nem volt már fiatal, mikor ezeket írta.

„My day of youth went yesterday“ mondja az egyik szonettben. És ő magát valóban kicsinynek érzi a nagy, a szép, az ünnepelt Robert Browninggal szemben. Ez nem negédeskedés. Józan emberi ösztöne tiltja el tőle, nem akarja őt, a szabadot, épet, erőset bilincsekbe verni. Mindazonáltal érzi, hogy joga van, egyesegyedül neki van joga hozzá, annál a nagy — minden emberi érvet letaposó szerelemnél fogva, amit iránta érez. Hogy változtatja át a szelid, vallásos lelkiületet ez az erős szenvedély, milyen égig csapó tüzeket gyújt benne, szinte megrendítő. Néhol valósággal pogánynnyá válik és magát, szerelmesét fölül emeli minden istenség fogalmán.

Szólva az elmúlt szenvedések idejéről, felkiált: Óh egyetlenem, ki jöttél hozzám akkor, mikor a világ már elhagyott! És én ki — csak Istent kerestem, téged találtalak meg!

Más helyütt elragadó bájjal kéri; ostromolja szerelmesét, hogy szóljon neki szerelméről, ismételje, erősítse, bizonyítsa.

A XXI-ik szonett a legszebb e nemben. Nem mertem megkísérteni, hogy az eredeti alakjában fordítsam le, féltem, hogy sokat fel kellett volna áldoznom a tartalom szépségéből a forma kedvéért. Alljon itt az egyszerű szöveg:

„Óh mondd még egyszer és mondd újra még
Hogy szeretsz engem. Bár e szó
Ha ismétled úgy hangzik, mint kakukdal.
Ám ne feledd, halmokra és sikokra,

Völgyekre és erdőkre, még soha
 Nem jött kakukdal nélkül a tavasz.
 Szerelmem, engemet a nagy Sötétben
 Egy kétes szellemhang köszöntve hitt.
 S e kétely fájdalmai közt kiáltom :
 Mondd hogy szeretsz, szeretsz, szeretsz szeretsz!
 Óh ki sokallná meg a csillagot
 Bár ezerével szikrázzék az égen !
 Óh ki sokallná a virágokat
 Bár valamennyi egy nyár koronája !
 Óh mondd el, sokszor mondd még hogy szeretsz
 Ezüst csengéssel csendüljön e szó,
 Ez ismétlés ! Ám ne feledd szerelmem
 Hogy némán is, lelkedben is szeress.

És így vonul ez a szenvedő, reménykedő,
 lemondó és vágyakozó hang végig az egész
 gyűjteményen. És sehol sem válik érzélgőssé,
 sehol egyhanguvá vagy fárasztóvá. Ahány szonett
 annyi új szín, új hangulat és mindegyik mély-
 ségesen erős és lelketragadó. S amilyen ragyogó
 a tartalom épp oly tökéletes a forma is. Ugy
 hogy az ember csodálkozik, milyen könnyű eze-
 ket az idegen szonetteket olvasni. Mintha ez
 volna a legközvetlenebb forma a gondolatok ki-
 fejezésére. Cseng-bong és mégis összefoly lá-
 gyan, természetesen szinte megolvastva és el-
 fődve az ismétlődő és pretentiozus rimeket.

*

Az Isten szereti az ő kiválasztottjait és
 vigyáz arra, hogy nagy igazságtalanság rajtuk

ne essék s azért megengedte, hogy a beteg költő egy nap odahagyja ágyát a rideg és nyomasztó családi kört, a hideg Angliát s a szerelmes ura karján szinte szökve meneküljön délre hogy lássa a napot, Flórenc nevető eget és érezze végre a nagy, gyönyörű szabadságot, amiben része sohasem volt.

Hogy mennyi gazdagságot váltott ki lelkéből ez az új élet, elmondják a többi dalai és a főműve, *Aurora Leigh*. Nekem a szonetteken kívül mindennél több, nagyobb a „Valomások” című verse, a melyben az ember-szeretet fogalmát állítja szembe az isten szeretetével. Ennél hatalmasabb költeményt nem írhat asszony soha. Ez gyújt, ez megráz, fölemel és könyekre fakaszt. Annyi benne az erő, a hév és igazság.

*

Olvasva e két hatalmas alkotó lény egymáshoz írott leveleit, az ember szinte megdöbben arra a gondolatra, mi lett volna ha ezek ketten nem találkoznak. Ha a szép, asszonyoktól körülrajongott Robert Browning soha be nem lépett volna a homályos, leeresztett függönyű szobába, ahol egy gyermeknek látszó, szinte ijesztően légies alkatú leány feküdt?

Bizonyos, hogy a negyvennégy szonett soha sem íródott volna meg. Maga a költő érkezése az éveken át tartó várakozása maga merő poézis.

Az, hogy szinte elhódította a haláltól, erőszakkal és sok imádsággal és még több gyönyörű dallal. Óh, isten az ő kiválasztottjai kedvéért hajlandó néha szembeszállni a természet rideg szabályaival. És látva egy törekeny kis ágat, melyen csodás virágok nyílnak úgy ontja rá szívének sugarait, hogy a tél rajta erőt ne vehessen, hogy éljen, viruljon és gyümölcsöt hozzon.

*

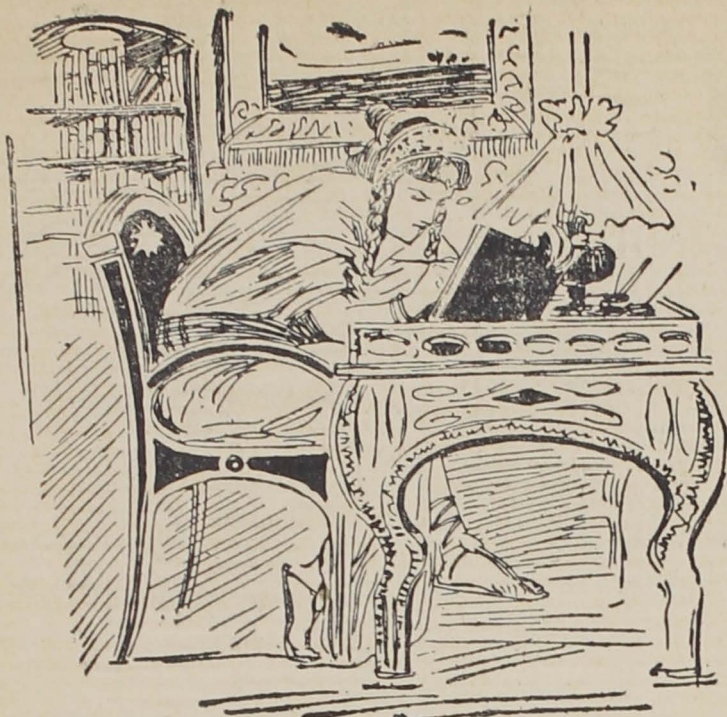
Nagy és boldog délutánom volt az, amelyen e dalokat olvastam.

Mire bealkonyodott körülöttem : sok vívódás alul felszabadultam, sok kérdésre választ kaptam, sok mindennel megbékültem.

Az ember ha kicsinynek érzi magát, jó ha az igazán nagyokhoz megy, mert nem kell attól tartania, hogy megaláztatik. És elmúlt tüzeknél fölmelegedni jó annak, aki félti lelkét a megfagyástól.

Fejemre, az élő költő fejére vigasztalóan tette láthatatlan kezét az elmúlt, a halott költő s ettől az érintéstől egyszerre új szint, új életet kaptak az álmaim és reményeim.

Ebben a perczen a körülöttem levő virágok is mintha érezték volna, mi történik: nagy lelekzéssel ontották illatukat bele a sötétedő alkonyatba. És olyan mélységes volt körülöttem a csönd, hogy benne némán észrevétlenül összefolyhatott múlt és jelen, halál és élet, vágy és nyugalom . . .

J e z a b e l.

— Regény. —

2

Óh beh sajátos minden. Alattam egy kőből épült nagy, idegen város. Nincs benne senkim Én csak távolról nézem ezeket az embereket, akik járnak, kelnek, beszélnek, nevetnek, táplálkoznak és szeretkeznek: és nagyon sajnálom őket.

Mindjárt elfáradnak, kétségbeesnek és betegek az izgalom hiján. E semmi tevő, elpuhult embertömeg, mely loholva, keringve sűrög az utczákon, közhelyeken a fényes termekben, belehazudja ereibe a lázt, hogy felmelegüljön. Mert nincs oly dolog, amely emberi hevületét felszítsa.

Ha tudnák ki vagyok!

Ha tudnák, hogy itt vagyok!

Szeretném odakiáltani nekik:

— Támadjatok föl és legyetek emberek!

Fáztok? Gyujtsatok tüzeket és ne sajnáljátok beledobni saját szíveteket. Éheztek? Óh vegyetek el magatoknak mindent. Mihelyt magkivántatok valamit, mindjárt jogotok van hozzá.

De így beszélni tilos. Ki mer így beszélni? Rablók és bolondok. Vagy királyok. De a régiek, nem az újak. Valami van ezeknek a levegőjében, az újkor levegőjében, ami nekem érthetetlen marad mindörökké.

Az önzetlenség és megtartóztatás keresése. Ezek az új emberi erények. De én nem tudom mi bennük a tisztelni való.

Az önmegtartóztatás kényszer és hazugság, mely a lélek és test természettől kapott ösztöneit nem engedi napvilágra. Magában a természetben nincs megtartóztatás. Tavasszal elolvad a hó, ősszel lombját veszti a fa. És minden jön, megszűnik, elmúlik magától. Az ázalagok sze-

relmét ki tiltja? Vagy hogy a fa gyümölcsöt teremjen tetszése szerint? Vagy hogy a víz kimossa a part oldalát? Ki áll elébe csillagok hullásának, hogy azok előbbi helyükre visszamenjenek. Ki az, ki törvénnyel tiltja az ember lélekből eredő erős kívánságát? Kell erre törvény? Kell megtartóztatás?

És kik a megtartózkodók? Kik az önzetlenek?

Egy pár koldus, vagy bolond, akiknek nincs mit adniok, kiktől elvenni nincs mit.

Lehetnek-e törvényalkotók azok, kik kívül állnak a törvényeken?

Hol vannak a hajszálfinom érzésekre berendezett lelkek, akik őket nemes hevükben méltányolják? S ha vannak: odatalálnak-e oltárukhoz?

Mindenek száján az erkölcs. Az ami valaha volt, aminek lenni kellene, de nincs. Hagyjátok. Ha nem beszéltek róla, annyi mintha megvolna.

Az egymást bírálók magukat nem bírálják soha. Holott ha önmagukba néznek, közelebb esnek a bűnhöz, mintha másokba néznek. És nem változtak a bűnök

háromezer esztendő alatt. Amde a bűnösök. Mert minden úgy van, ahogy volt akkor. Csak az erő, az akarat és a bátorság fénye veszett ki az emberekből. Most is hazudnak és csálnak, de rejtőzködve, titkon, az erény álarcza alatt és gyöngeségük érzetében és szokásból és kénytelenségből.

Szegény nyomorultak !

Naplóm.

Elhatároztam, hogy a két korszakról melyet átéltem : megírok mindent, nehogy eltűnésem után létem hazugságnak lássék.

És most, napról napra, ha jön az est : bezárok szobámba és buzgón, mint kinek ez hivatala és kenyeré, tollat fogok és írok. Óh én népem, atyám alattvalói és ti országom lakói kicsinyek és nagyok ; láttátok-e valaha, hogy királynők ily szegényes foglalkozást űzött ?

A papyrus tekercsek apró jegyeit én értettem, a tudósok reá megtanítottak, a pogány és zsidó papok, kik udvaromban voltak. De soha magam betűt nem vetettem és ime most óraszám ülök egy helyben és irok.

Alattam a hideg, zúgó, különös város. Körülöttem a nagy magányosság. A lámpa fénye bágyadtan reszket bele a homályba. Magam vagyok. Egészen magam. Ablakom függönyei lebocsátva. Minden ajtó zárva.

A szolgáló nem bocsáthat be senkit. Azt tehetem a mit akarok. Le tehát ezekkel a ruhákkal, a formátlan pánczéllal, mely derekam befűzi. A szekrényem alján van egy hófehér selyem derékkötő magam készítettem emlékezésből a hajdani után amit királynő koromban viseltem. Magamra öltöm, hogy derekam hajlása ringóbb, puhább legyen. Lesimul csipőimen és azon alul redőkbe vész. Elő a puha szandálokkal, amelyben lábam oly kényesen pihen. Aztán a kékselyem inget, mely bokáig ér s oly hűvös, mintha pálmalegyező hajtana rá szellőt Szamaria virágos kertjeiből. Rá a sötétvörös palástot a

kigyófejes övvel, melyet egyiptomi művészek rajzai után magam himeztem ki. Hol van hajdiszem a lótusz-virág?

Oh hogy nem mutathatom így magamat senki előtt. Hogy látnának és csodálnának!

Ezek a gyöngyök mily szegényesek azokhoz képest, amiket két kézzel szórtam szét az oltárokon Baal ünnepnapján. De be kell érnem velük, mert nincsenek kincseim és nem állithatok öröket a határra, hogy a tenger felől jövő gyöngyhalászokat támadják meg és rabolják ki. Vajjon bűn volt-e, hogy tettem? Nem illetik-e meg a legszebb gyöngyök a legszebb királynőt?

Ime most én vagyok. Megnézem magam a tükörben és ráismerek Jeza-belre, aki este, ha a király elaludt, sűrű fátyol alatt keresztül lopózkodott a termeken, hogy a mezőn alvó pásztorfiúnak csókot és ölelést vigyen. Oh fürtös fiatal fejek, amint egy-egy fatörzsön a leterített állatbőr fölött mosolyogva aludtak és arra ébredtek fel, hogy megsimogatja őket egy királynő keze!

Ők nem gyűlöltek engem, mint a nagyszakállú irástudók és vénék. Ők nem féltek tőlem és nem átkoztak és aláztuk nem a királynőnek szólt, hanem az asszonynak. És én tanítottam alázatra őket csókkal és hízkelkedéssel és ők oly szívesen szolgáltak nekem. Mégis emlékszem egyszer, egy vad, dacos fiú — nem lehetett több tizenhat esztendősnél — szerelmes gyötrődésében megfedkezett magáról — megütött. Megütött! A kemény ökle lecsapott fehér, illatos válamra! Óh ez az ütés még most is végig borzongat üdvösséggel, ahogy ráemlékszem. Hanem másnap — királyok jöttek vendégségbe s én elbujva maradtam ágyasházamban, mert az ütés kék foltja még ott volt vállamon. Este előjöttem; gyöngyökkel és drágakövekkel kirakott fátyol eltakarta az ütest. Szomszédom volt a szirusok ifjú királya, Benadad, ki lakoma közben ezt sugta fülembe.

— Királynő, Jezabel, nem urad tisztelni, nem gazdagságát bámulni: azért jöttem, hogy a te vállaidat lássam, melyekről nekem hirt hoztak százan és százan. Syri-

ából az ut ugyancsak elgyötört. Rablók lesekedtek a hegyszakadékokban. Éjszaka sátramba kigyó lopódzott, ha jókor föl nem ébredek halálra sebez. És mégsem fordultam vissza, mert látni akartam, látnom kellett a te vállaidat. Hiába jöttem-é?

A szirusok nyelvén szólott hozzám, mit uram és a körüllevő szolgák nem értettek. És én is e nyelven szólottam hozzá, súgva és fogaim kivillogtak mosolygásom közben.

— Uram ne akard, hogy e kívánságod miatt egy tizenhatéves fiatal fej a porba guruljon. Mert ez történik, ha nagyon erősen kérsz és én előtted pirulni leszek kénytelen. Szeretöm, kinek indulata olyan mint a tanulatlan fiatal sólyomé, nem tud szeliden, gyöngéden bánni velem. Néha üt ahelyett, hogy csókolna. Az ő ökle nyomait takarja e fátyol.

— Királynő — susogta ő és a szemei kigyulladtak — csak egy vállad van-e? Mutasd mag azt, amelyen nem hagyott nyomot szerelmed őrzöngése.

Ekkor felemeltem a serleget, mely előttem állt és odanyújtám a szolgának

hogy töltené meg borral. E mozdulatom közben jobb vállamról lecsuszott a fátyol és karom födetlen maradt.

— Üttesd le a szeretőd fejét királynő — mondta ő, miközben szemei mohó vágyakozással tapadtak vállamra — mert ha te nem teszed: hadat küldök urad ellen és kipusztítok Izraelből minden tizenhat éves ifjut.

Es ezért lőn a harc a szirusok királya Benadad és uram között. A nagy harc, melyben ellenünk harminchárom király küzdött s melyben győztesek mi lettünk s mi a kegyelmezők.

Szerelmi nászom.

Óh ezek az emlékek, hogy elibém tolulnak, amint irok! Percről percre világosabban látom az akkori dolgokat, magamat, ahogy éltem, a cselekedeteket, miket elkövettem.

Itt gubbasztva négy disztelen fal között: eszembe jut a ház, melyet királyom építtetett számomra Jezrahelben s melynek belső falai elefántcsontból voltak és melynek padozata festett kövekből állt s rajta a szőnyegek Perzsia legdrágább remekei.

Hova lett cédrus-ágyamnak himzett menyezete? Hova lett fürdőmedencém, melynek márványa fehér és rózsaszínű volt? Hol az arany és ezüst kancsók, melyekből ifju rabszolganők testemre illatos vizet töltöttek? Oh hova tűnt minden gazdaságom és fényességem? Milyen árva, szegény és elhagyott vagyok!

El akarok térni a jelentől, mert búsit. Visszatérek előbbi életemre s csak miután elmondtam, mi voltam: fogok szólni arról, a mi a jelenben vagyok. És arról, hogy miként lettem a leghatalmasabb asszonyból a legdiadalmasabból, a legszegényebb és legelhagyottabb.

*

Nem emlékszem arra, hogy gyermek lettem volna. Korán értem hajadonná, sok-

kal előbb mint többi testvéreim és ezért atyám házában felette csodáltak. Maga atyám kitüntetett kegyeivel és anyámat jobban szerette többi feleségeinél.

Tíz éves koromban már nem voltam gyermek többé és játékszereimet a folyóba vetettem. Alkonyatokon belopóztam atyám ágyasházába és meglestem a suttogásokat és megértettem azokat időnek előtte.

Sűrű fekete hajam volt, nagy bámuló szemeim és vállaim, keblem oly fejlett volt, mint egy tizenhatéves szüzé.

És elfutottam játszótársaimtól, kik velem egykorúak voltak, de nálam sokkal éretlenebbek; mert untatott a velök való együttlét s a nagyok közelébe nem mehettem; inkább egyedül voltam és álmodozva töltöttem óráimat.

Óh miket gondoltam ilyenkor! Ki hinné, hogy előre láttam jövőendő nagyságomat és hatalmamot?

Ejszakánként ha fekvőhelyemen felkönyököltem: dalok bűgása jutott el fülemig. Szerelmi daloké, melyeket atyám lakomáin daloltak ifju énekesek.

Tudtam, éreztem már akkor, hogy

e dalok egykor az én hatalmam fogják hirdetni, az én szépségem dicsőítésével lesznek telve és följuggonganak majd csendőbben, lelkesebben, szerelmesebben, mint az a dal, melyet Salamon király énekelt legifjabb hitvese nászán.

És ez a mámorító tudat töltötte be nappalomat is.

Óh ha felnövök és uralkodhatom!

Mert álmaimban ott volt már az én királyi uram képe. Csak a neve volt még titok.

Tizennégy esztendő voltam és egy este kertünk bokrai alatt, a csillagok fényénél, a melyek bevilágították a szökőkutak vizét, elszenderedtem az illatos fűben.

Aludtam mint egy gyermek, de álmaim olyanok voltak, mint a menyasszony álmái. És ime egy suttogó hang költögetni kezd, mondván:

— Leányzó, ébredj! A palota kapuit becsukják éjszakára és te künn rekedsz.

Fölnéztem.

A hold sugaraiban egy magas férfiú

állt előttem egy erős harcos és reám mosolyogva nézett.

— Menj kamrádba gyermek — mondta ő, az éjszakai harmattól megfáznak lábaid.

— Nem vagyok gyermek — mondtam és ülve maradtam a bokor alatt.

— Hát ki vagy ? kérdezte ő.

— Szolgáló, kit küldtek bizonyos füvekért, de keresés közben elaludtam a puha pázsiton. Az éjszaka oly szép!

Lehajolt hozzám, nagy barna kezét a vállamra tette.

— Szolgáló vagy ? — mondta. Királyleány lehetnél oly szép vagy.

En hallgattam, de öröm és büszkeség biborszinbe borította arcom.

— Hány esztendő vagy ? kérdezte ő,

— Tizenhat — mondtam bátran és fölnéztem reá.

Ő pedig elhitte, mert letette kardját és paizsát a föbe. — —

Szép éjszaka volt . . .

Hitvesi nászom.

Anyám öltöztetőjét megvesztegettem ezüst pénzzel és ő hozott nekem festéket a szempilláimra és szemöldökömre és az ajkamra és az arcomra.

És felöltöztem legszebb ruháimba és atyám elé járultam, ki megcsókolt és ezeket mondta :

— A te szépséged nagy és félelmes, miként az ismeretlen tenger. Én téged királynővé teszek, mihelyt tizenötödik évedet betöltöd. Akarod-e ?

— Ha te akarod uram ne várjuk be a tizenötesztendőt — feleltem.

Ő nevetett és fejemre tette a kezét.

— Eredj — mondta. Ma jön egy király, ki nénéd akarja. Neked adom.

— Köszönöm uram. Légy áldva fiaidban. Hol van a király ?

— Útban errefelé. Napáldozáskor itt lesz.

— Napáldozáskor! Végre! gondoltam magamban. Napáldozáskor megszün-tem gyermek lenni. Szabad leszek és nem kell bujdokolnom az éj leple alatt sötét

folyosókon keresztül egyetlen ölelésért.
Napáldozáskor asszony és királyné leszek!

És visszamentem szobámba és utközben találkoztam egyikével a palotaifjakkal, kik szüntelenül lebbenő fátyolomat lesték.

— Ázai — mondtam neki — estére királynő leszek — és két karommal magamhoz vontam a fejét és ajkát erősen megcsókoltam.

*

— A te atyádról mesélj nekem, ki a hegytetőn Szamariát fölépitette. Mondják eszes volt és jól tudta használni esztét. De te több légy nála. Érted? Akarom, hogy dicsőségben uralkodjál és neved örök legyen. Israel királyainak nevei közt.

Atyám termében mondtam Ákáb-nak ezeket aznap, hogy hitvesévé lettem s ő szelid szőke fejét meghajtva így szólt:

— Milyen szép a te hangod, Jezabel.

— Győzd le a hatalmasakat s az ellenszegülőket taposd agyon, hogy féljenek tőled és tiszteljenek.

És ő megint csak szólt:

— Beh féhéren csillognak a fogaid Jezabel!

— A Jezraheli nyári lak kertjében vannak-e szökő-kutak, Ákáb?

— Lesznek királynő, ha te akarod. A palota kőfalait lerontatom és elefántcsontot tétetek a helyébe és arab művészekkel bearanyoztatom a cédrus oszlopokat.

— És adsz-e helyet — kérdeztem tovább — atyám bálványainak a te házában?

Az arcza kissé elborult, vontatva felelt, de szelid, szerelmes suttogó hangon:

— Mindent, amit kedved és akaratod áhit. Vitesd el bálványaidat. Te magad bálvány vagy nekem, kit hódolva imádok. És ne legyenek ruhák szebbek a tiédnél.

— Szeretsz engem Ákáb? kérdeztem tőle.

— Jobban szeretlek semmint elmondhatnám.

— Jobban szeretsz az igaz istennél, kit a te néped imád?

— Meg fog büntetni, ha ezt mondom,
jobban szeretlek — —

— — — Félbe kell hagynom az
írást. Valaki keres, a ki látta szobám vi-
lágosságát az ablakok mögött. Künn a
a szolgáló hangosan beszél valakihez. Az
egész házat felverte a folytonos csenge-
tés, hát be kellett eresztenie.

— Ki van künn?

— Én — mondja valaki a sötét
előszobában.

Ezt a hangot jól ismerem.

— Egyedül kívánok lenni — mon-
dom neki.

— De én itt kívánok maradni —
mondja ő.

A torkom fojtogatja a harag. Ki ez
az ember, hogy így be mer törni hozzám.
Ah igaz! Hiszen neki szabad. De mind-
egy. Ha százszor megcsókoltam is, ha
százszor elmondtam is neki, hogy szere-
tem: e perczen nem kell, nem nézhe-
tem, nem hallgathatom.

Örök! Palotások! Ki ezzel a ficzkó-
val! Dobjátok keresztül a magas kőfalon,
— hogy minden porczikája izről-porrá

törjék! Hogy mert idetolakodni, mikor nem hivattam.

Ah! Milyen örültség! Semmi semmi. Hátravetem a fejem, mosolygok és kezet nyujtok neki.

— Hát megint rám tör! Mondom neki nyájas szemrehányással, melyben már ott a megbocsátás! Hát nem baj. Iszik velem egy csésze theát?...

Helyre igazítás. Az első oldal tizenkettődik sorában hibásan szedett Donetello helyett Donatello olvasandó.

Szerkesztő.

Budapesti takarékpénztár és Orsz. Zálogkölcsön Részvénytársaság.

Befizetett tőke 10 millió korona.

Központi irodái VI., Andrásy-út 5. sz. alatt.

Elfogad betéteket: takarékpénztári könyvekre, pénztárjegyekre és folyó (Cheque) számlára. Leszámitol váltókat, előlegeket ad értékpapírokra.

Zálogüzleteiben,

IV. ker., Ferencziek-tere 4., IV. ker Károly-körút 18. sz., VII. Király-utca 57. sz. VIII. ker., József-körút 2. sz., VIII. Üllői-ut 6.

Pénzelőleget ad: értékpapírokra, arany és ezüst tárgyakra, ékszerekre és régiségekre a legelőnyösebb feltételek mellett.

A magyar királyi osztálysorsjáték főelárusító helye:

VI. Andrásy-ut 5.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Gyermekek és Életbiztosító intézet. Budapest. VI. Teréz-körút 40—42. (az intézet saját házában) Alapított 1863-ik évben.

Díjtartalék 1903. decz. 31. K. 11,000,000

Biztosított tőke " " 50,000,000

Eddig kifizetett tőke " " 8,000,000

Az intézet az ember életére minden szokásban levő módozat szerint a következő biztosításokat vállalja el.

Kiházasítási biztosításokat;

Járadék biztosításokat;

Fiu biztosításokat u. m.: tanulmányi, katonai és nagykorúsági esetekre;

Családi biztosításokat;

Vegyes biztosításokat élet és halálesetre;

Biztosításokat két ember életére.

Az intézet legelőnyösebb feltételek és a legmérsékeltebb díjszabások mellett a havonkénti fizetések kedvezményét is nyújtja.

Ismertetővel, tervezetekkel és mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál ugy az intézet igazgatósága, mint az egyes vidéki ügynökségek.

MTA
1826 K